

18926312

Gedeputeerde Staten**Provinciale Staten van Zeeland
T a v. de Statengriffie****onderwerp**

Stand van zaken aanbevelingen van door het RIEC uitgevoerde QuickScan 'Informatiepositie en Bestuurlijke weerbaarheid provincie'.

kenmerk

18925737

behandeld door

C. Beekman
0118 631375

verzonden**31 OKT. 2018**

Middelburg, 30 oktober 2018

Geachte voorzitter,

Conform onze toezegging aan uw Staten, informeren wij u over de voortgang en resultaten rond de opvolging en aanpak van de aanbevelingen uit de in het voorjaar van 2017 door het RIEC uitgevoerde QuickScan 'Informatiepositie en Bestuurlijke weerbaarheid provincie'.

In het voorjaar van 2017 heeft het RIEC in opdracht van de Provincie Zeeland een QuickScan uitgevoerd naar de Informatiepositie en bestuurlijke weerbaarheid van de Provincie Zeeland. Het resultaat van de QuickScan is gebaseerd op onder meer documentenonderzoek en interviews. De QuickScan legt een aantal globale constatering en geeft een aanzet voor vervolgvactiteiten om de bijdrage van de Provincie aan het voorkomen en/of bestrijden van (georganiseerde) ondermijnende criminaliteit (GOC) te versterken.

Een belangrijke rode draad uit de QuickScan is bewustzijn van ondermijning. Dat vraagt nadere stappen om op het gewenste niveau te komen. Dit komt in hoofdzaak door het feit dat kennis en inzicht in (signalen van) ondermijning binnen de onderzochte beleidsterreinen niet overal even ver is ontwikkeld. Daarmee ontbreekt nog een voldoende mate van alertheid op ondermijning in onze Provinciale dienstverlening. In de basis is het van belang dat we voldoende steun en ruimte creëren om vermeende misstanden te signaleren en adequaat handelingsperspectief te organiseren.

Aan de uitvoering van het door uw Staten, op 18 november 2016, aangenomen amendement waarin u, in de periode tot 2021, € 50.000 per jaar beschikbaar hebt gesteld om in te zetten op het verzamelen van signalen van ondermijning, aanvragen in het kader van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (wet Bibob) en bewustwording, is inmiddels invulling gegeven.

Met het organiseren van de 'Week van de Ondermijning', is met de belangrijkste aanbeveling uit het rapport, nl. het vergroten van de bewustwording binnen onze organisatie, een prominente (eerste) stap gezet. Aanpak van ondermijning begint nl. in eerste instantie bij het herkennen van (signalen van) ondermijning.

Week van de Ondermijning.

De Provincie heeft in de week van 18 juni t/m 22 juni 2018 de Week van de Ondermijning georganiseerd. Deze week stond in het teken van bewustwording rond het thema ondermijning. Op de eerste dag van de week, vond een symposium plaats waar diverse sprekers litigieus onderwerp belichtten en handvatten aanreikten om signalen van ondermijning te herkennen. De bijeenkomst werd door 180 belangstellenden bijgewoond, afkomstig uit negentien verschillende organisaties. Voor het publiek vond een bijeenkomst op maandagavond plaats in de Burgerzaal van het Oude stadhuis van de gemeente Middelburg. Op de overige dagen van de Week van de Ondermijning werden zes werksessies georganiseerd waar 154 collega's aan hebben deelgenomen, waaronder ook collega's van Zeeuwse gemeenten en Waterschap Scheldestromen.

Deze werksessies werden gehouden met zgn. doelgroepen, collega's actief in het werkveld van subsidieverlening, beleid rond recreatie en samenleving, inkoop en aanbesteding, vergunningverlening en handhaving, grond en vastgoed. In deze werksessies is aan de slag gegaan met het onderkennen van specifieke risico's van ondermijning binnen de verschillende vakgebieden en de mogelijkheid die risico's te elimineren. De werksessies werden ondersteund door deskundigen op elk gebied. De resultaten van de werksessies zijn gebundeld en komen als onderwerpen terug in de vervolgaanpak. Enkele belangrijke noties zijn het aanpassen van beleid, maken van heldere uitvoeringsafspraken, aanpassen van te gebruiken formuleren, aanpassen van te hanteren termijnen, etc.

Overige effecten van de Week van de Ondermijning.

Zowel in de Zeeuwse als ook in de landelijke pers is aandacht besteed aan de Week van de Ondermijning. Ook is ruim gebruik gemaakt van sociale media. Met het Scalda College in Middelburg is afgesproken om voor de opleiding Uniformberoepen jaarlijks een aantal gastlessen te verzorgen over het onderwerp ondermijning. Ook de landelijke politiek heeft kennis genomen van de week van de Ondermijning getuige de uitnodiging van de Vaste Kamercommissie inzake Ondermijning aan de commissaris van de Koning, om deel te nemen aan een rondetafelgesprek over ondermijning. Inmiddels is de Provincie als partner deelnemer aan diverse (bestuurlijke) overleg vormen die betrekking hebben op ondermijning en onderhoud zij nauwe contacten met het RIEC. Ook wordt met de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) inhoud gegeven aan de werkafspraken m.b.t. het toepassen van het BIBOB instrument.

Rol Provincie (CvdK).

De Provincie heeft een beperkte rol in de opsporing van criminaliteit. Het opsporen, oppakken en strafrechtelijk vervolgen van georganiseerde criminaliteit is immers ook een kerntaak van politie en het openbaar ministerie. Maar de aanpak van ondermijning vraagt om één overheid waarvan ook de Provincie deel uitmaakt. Samenwerken, signaleren, delen van informatie, kennis en ervaring, het vanuit meerdere invalshoeken benaderen van ondermijnende activiteiten zijn onontbeerlijk om effectief tegendruk te leveren aan de ondermijning.

De Provincie Zeeland ziet haar rol dan ook ruimer dan alleen vanuit de wettelijke taken. Zij wil bijdragen door informatie en kennis te delen, door samenwerking te faciliteren en te stimuleren, door partners met elkaar te verbinden en door beleidsmatige en bestuurlijke instrumenten in te zetten. Niet vanuit een regierol boven de ketenpartners, maar ondersteunend naast de ketenpartners.

Gezamenlijke aanpak aanbevelingen en vervolgstappen

Om de provincie weerbaar te maken tegen ondermijning is een verinnerlijking van het onderwerp noodzakelijk. Samen met collega's en het bestuur zullen initiatieven ontplooid worden om vervolgstappen te zetten die erop gericht zijn een proces in gang te zetten als een beweging van onderaf die vanaf het gekozen moment gestaag verder gaat op de ingeslagen weg. Het is een continu proces naar het vergroten van bestuurlijke- en ambtelijke bewustwording ten einde de weerbaarheid van de Provincie te vergroten. Hierbij staan voorkomen en preventie centraal. Immers de aanpak van Ondermijning behoort tot de formele taak van de provincie en maakt deel uit van het provinciaal beleid. Het zal van de collega's en het bestuur extra inzet en tijd vragen om aan het proces deel te nemen. Ook zullen externe partners, gemeenten, RUD, politie, OM, Waterschap e.a., daar waar mogelijk en gewenst is, bij het proces betrokken worden. Als leidraad voor de aanpak worden de aanbevelingen en de mogelijke vervolgstappen gebruikt uit de QuickScan die het RIEC Zeeland West-Brabant heeft opgesteld. Daarnaast worden de resultaten en aanbevelingen van de tijdens de week van de ondermijning gehouden werksessies bij de aanpak betrokken.

Doelstelling aanpak en vervolgstappen

De komende jaren krijgt de aanpak van ondermijnende criminaliteit een prominente rol in het beleid van de Provincie Zeeland, met als gevolg dat:

- medewerkers en bestuurders actief signalen herkennen;
- een informatiestructuur wordt opgebouwd;
- er binnen de organisatie commitment is aan de top voor de manier van werken en medewerkers worden gefaciliteerd bij het melden van en handelen op signalen;
- er samenhang ontstaat tussen o.a. integriteitsbeleid en informatiebeleid;
- er proactief wordt gehandeld om beleid tegen georganiseerde criminaliteit up-to-date te houden;
- er een weerbare organisatie staat die voorbereid is op toekomstige ontwikkelingen
- adequaat BIBOB beleid met bijzondere aandacht voor (signalen van) ondermijning.

Voorgestelde vervolgstappen:

Zoals we in onze eerdere brief aan uw Staten hebben gemeld, zetten wij in op de vier prioritaire aandachtspunten rond de aanpak van ondermijning, te weten:

1. investeren in awareness, teneinde de bewustwording in de organisatie te vergroten.
2. inzetten op het verzamelen en duiden van signalen van ondermijning.
3. inzetten op versterking rond BIBOB aanvragen.
4. met de (RUD / RIEC) in overleg treden over de uitkomsten van de QuickScan en bezien wie wat kan oppakken.

Hieronder geven wij kernachtig aan wat de vervolgaanpak daarvan is:

- ⇒ We zetten in op het verder verbeteren van het bewustzijn van het bestuur en onze medewerkers. Hiervoor zal kennis en inzicht van het ondermijningsbeeld en kennis over de kwetsbaarheid van de eigen organisatie verder worden ontwikkeld. Het bestuur en medewerkers moet zich bewust zijn van de ernstige maatschappelijke gevolgen van criminele actoren die zich vestigen in de bovenwereld, en mogelijke risico's op verweving van onder- en bovenwereld en de noodzaak tot het opwerpen van barrières. Naast het organiseren van trainingen en voorlichting over ondermijnende criminaliteit worden leden van GS, het managementteam, leidinggevende en opdrachtnemers betrokken bij ter zake doende casuïstiek en concrete aandachtspunten. Provinciale Staten worden geïnformeerd over de voortgang van de voorgestelde activiteiten.
- ⇒ Er wordt een streefbeeld geformuleerd waarmee de Provincie als veiligheidspartner inzet op het versterken van de informatiepositie. In het streefbeeld wordt uitgegaan van een aanpak in verschillende fasen en behelst het inventariseren van de veelheid aan versnipperde informatiebronnen, het structureel delen daarvan met partners en het bouwen aan een gemeenschappelijke informatiehuishouding.
- ⇒ Er wordt een aantal criminele processen beschreven waarbij de Provincie direct of indirect betrokken kan raken: bv subsidiefraude, valsheid in geschrifte, hennepcultuur, witwassen, mensenhandel, vermogenscriminaliteit en criminele industrie. Deze procesbeschrijvingen geven inzicht in de delicten waarin criminele groeperingen actief zijn waarmee de eigen intelligence wordt vergroot.
- ⇒ Het inrichten van een privacyproof veiligheidsinformatieknooppunt ingericht onder leiding van de coördinator ondermijning, geeft ambtenaren van de Provincie en van de RUD de mogelijkheid signalen over ondermijning onder te brengen. Deze informatie wordt integraal doorgezet naar het RIEC/Taskforce.
- ⇒ De Provincie neemt deel aan diverse overleggen over ondermijning zowel op landelijk-, provinciaal en gemeentelijk niveau en met politie en Openbaar ministerie. Om de betrokkenheid te vergroten en het awareness proces te begeleiden wordt binnen de Provincie een integraal ambtelijk overleg opgestart. Medewerkers uit de verschillende aandachtsgebieden en werkvelden vormen daarvoor de kern. De deelnemers zijn in staat om vanuit hun specifieke taak de vertaling te maken naar signalen van ondermijning en weten welke collega's daaraan een bijdrage kunnen leveren.
- ⇒ In samenspraak met o.a. de provincie Noord Brabant en Utrecht worden de aanbevelingen uit de QuickScan en de werksessies met betrekking tot subsidiebeleid, inkoop en aanbesteding, vastgoed en grondtransactie in gang gezet. Het betreft o.a. aanpassing van beleid, uitgangspunten en werkwijze.
- ⇒ Recreatie- en vakantieparken, jachthavens, bedrijventerreinen en bedrijfsverzamelgebouwen zijn risicolocaties. Dit kunnen risicovolle knooppunten zijn voor ondermijnende activiteiten. Het zicht op deze locaties moet worden vergroot. Belangrijk is dat de overheid zich daar regelmatig laat zien en eenduidig registreert en informatie deelt. Met de gemeenten worden afspraken om de samenwerking inzake beleid, uitvoering en handhaving op de genoemde terreinen vorm te geven. Door de provincie wordt hieraan, mede gelet op de nota Kustvisie, een belangrijke bijdrage aan geleverd.

- ⇒ De Provincie Zeeland dient een aanvraag in om deel te nemen aan het landelijke programma Impuls aanpak vakantieparken/jachthavens dat het ministerie van BZK in het leven heeft geroepen in het kader van de landelijke actieagenda aanpak vakantieparken/jachthavens en waar veiligheid/ondermijning een prominent onderdeel van uit maakt. Het ministerie heeft hiervoor subsidie beschikbaar gesteld.
- ⇒ Er is een overleg opgestart met de RUD en er zijn afspraken gemaakt om awareness m.b.t. ondermijning te vergroten. Er worden instructies m.b.t. het toepassen van BIBOB georganiseerd. Ondermijningsrisico's als omschreven in de QuickScan worden in overleg met de RUD aangepakt. Het betreft aanpassingen van werkvormen en uitvoering. Door de RUD wordt inmiddels inhoud gegeven aan de werkafspraken m.b.t. het toepassen van het BIBOB instrument.

Naar aanleiding van de nieuwe Wet BIBOB wordt het bestaande Provinciale BIBOB beleid in alle sectoren herzien en eigentijds opgezet.

Voor de uitvoering van deze vervolgstappen wordt nauw samengewerkt met het RIEC, de taskforce Brabant-Zeeland en overige partners. Deze samenwerking wordt gecontinueerd.

Met de uitvoering van de vervolgstappen zet de Provincie een continu proces in gang naar het vergroten van bestuurlijke- en ambtelijke bewustwording ten einde de weerbaarheid van de Provincie te vergroten. De looptijd van deze aanpak is tot 2021. Te zijner tijd zal worden bezien op welke wijze de rol van de coördinator ondermijning/BIBOB geconsolideerd kan worden binnen onze organisatie.

Ten slotte, beschouwen wij met deze brief toezegging nr. 33 als afgedaan.

Met vriendelijke groet,

gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris.